

Diplomantka: Bc. Lenka Marxová, učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů pro ZŠ a SŠ; pedagogika – výtvarná výchova

Téma diplomové práce: Koláž a její vývojové peripetie s přesahem k netradičním výrazovým prostředkům a technikám

Vedoucí diplomové práce: doc. PhDr. Jaroslav Bláha, Ph.D.

Největším přínosem práce Lenky Marxové je radikální proměna pojetí koláže, která odpovídá jak výrazným proměnám metodologie teorie a dějin umění, tak i obdobně razantním změnám v našem myšlení, vzájemné komunikaci i vnímání světa, ve kterém žijeme a ke kterému se vztahujeme. Nejvíce oceňuji odvahu, s jakou se diplomantka vzepřela zaběhnutému stereotypu pojetí koláže, který je důsledkem lineárního principu tradiční koncepce dějin umění. Ten totiž sledoval vývoj koláže jako specifické techniky od kubismu přes její proměny v dadaismu, surrealismu atd. Koherentní princip naopak zdůrazňuje neomezenou škálu souvislostí v nomádkém putování vývojovými peripetii umění. V této složité strukturální síti vztahů je pak pojetí koláže jako techniky, které je spojeno s lineárním chápáním vývoje, nahrazeno pojetím koláže jako principu, který daleko důsledněji odhaluje podstatu koláže jako životního stylu. Tato razantní změna pojetí koláže jako principu však s sebou nese i nebezpečí zbloudění v chaosu „komunikačního labyrintu vztahů“. Tomu diplomantka zabránila jednak tím, že se opřela o renomované odborníky, kteří koláží s důrazem na proměny její interpretace věnovali zvýšenou pozornost (Jiří Machalický, Tomáš Pospiszył), jednak přehlednou strukturací teoretické části do kapitol podle možností, které princip koláže nabízí od lepení přes skládání komponentů v nový celek, vrstvení a ubírání.

Mimořádné ocenění si zaslouží šíře záběru, která překračuje vymezené pole výtvarného umění, k principu koláže v literatuře, hudbě ad. až ke koláži jako způsobu myšlení. Diplomantka se tak odvážně vydala na „pole válečné“, kde může snadno narazit na „rytíře starých pořádků“, kteří mohou harašit „historickými duchovními zbraněmi“, i když válku vyhrát nemohou či rozhodně by neměli.

Progresivní pojetí koláže jako principu přenáší diplomantka i do didaktické části práce v precizně promyšlené tematické řadě – kterou realizovala v gymnáziu Na Zatlance – od Kolářovy experimentální techniky jako inspirace k vyjádření vlastní identity přes koláž-objekt, kumulovaný prostor a koláž struktur ke koláži z našich těl, net-artu a koláži myšlenek jako konceptuálnímu dovršení řady. I bohatá obrazová dokumentace prací studentů jednoznačně demonsturuje úspěšnou realizaci metodicky důsledně promyšlené tematické řady.

Dovršením již zdůrazněné jednoty celku je výtvarná část práce postavená na projektu Diáře míst, jehož počátky jsou spojeny s Portugalskem roku 2015. Jako médium projektu slouží kniha propojující různorodé fragmenty v celek.

Kromě důsledné jednoty celku, promyšlené koncepce a komplexního pohledu na problematiku koláže komparací výtvarného umění, hudby, literatury atd. bych chtěl vyzvednout i dokonalou symbiózu verbální a vizuální stránky práce citlivým výběrem obrazové dokumentace. Velice kvalitní je i grafická úprava diplomové práce.

Předložená práce výrazně přesahuje běžný standard diplomových prací, a proto navrhuji její nominaci na Hlávkovu nebo Bolzanovu cenu, protože její šanci uspět vidím jako velice reálnou.

Návrh na hodnocení: Výborně

